

LIITE 2 TARKEMMAT PERUSTELUT, MTA II 2016

SIVISTYSLAUTAKUNNAN MTA 2016

Yhteispalvelut	TA 2016	Toteutuma 10/2016	Esitys	Ero TA 2016
Tuotot	200 000	279 862	200 000	0
Kulut	-942 719	-762 586	-892 719	50 000
Netto	-742 719	-482 724	-692 719	50 000
Peruskoulutus				
Tuotot	716 000	1 085 737	1 190 000	474 000
Kulut	-34 218 714	-29 147 017	-34 918 714	-700 000
Netto	-33 502 714	-28 061 280	-33 728 714	- 226 000
Lukiokoulutus				
Tuotot	146 000	151 590	196 000	50 000
Kulut	-3 294 273	-2 649 005	-3 294 273	0
Netto	-3 198 399	-2 497 415	-3 148 399	50 000
Iltapäivätoiminta				
Tuotot	204 000	181 171	204 000	0
Kulut	-951 870	-779 287	-951 870	0
Netto	-747 870	-598 116	-747 870	0
Varhaiskasvatus				
Tuotot	3 725 000	2 616 786	3 200 000	-525 000
Kulut	-25 842 288	-21 030 479	-25 267 288	575 000
Netto	-22 117 288	-18 413 693	-22 067 288	50 000
Sivistyslautakunta				
Tuotot	4 991 000	4 315 108	4 990 000	-1 000
Kulut	-65 249 864	-54 368 374	-65 324 864	75 000
Netto	-60 258 864	-50 053 266	-60 334 864	-76 000

Yhteispalvelut

Menot tulevat alittumaan 50 000 euroa, koska osa hankemenoista siirtyy ensi vuodelle.

Peruskoulutus

Tulot ylittyvät yhteensä 474 000 euroa siirtyvien hankerahoitusten (415 000 €) ja arvioitua suurempien kotikuntakorvaustulojen (60 000 €) takia.

Menot ylittyvät yhteensä 700 000 euroa hankemenojen takia (356 000 €) ja arvioitua suurempien kotikuntakorvausmenojen

(344 000 €) takia. Menot kasvavat myös arvioitua suurempien OVTES-yleiskorotusten, Kuruun perustetun valmistavan opetuksen luokan, oppilasmäärän (123 opp.) ja erityisoppilasmäärän kasvun takia.

Lukiokoulutus

Tulot ylittyvät 50 000 euroa arvioitua enemmän, koska kaksoistutkintolaisten kurseja, joista saadaan tuloa Tredulta, on arvioitua suurempi määrä

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulot alittuvat 525 000 euroa, koska tuloarviossa on huomioitu 125 000 euroa asiakasmaksulain tuomia korotuksia päivähoitomaksuihin (laki ei tullut voimaan), ulkokuntalaisia on varhaiskasvatukseen sijoitettuna edellistä vuotta vähemmän, asiakasmaksujen kertymä lasta kohti on pienempi kuin aiemmin ja asiakkaiden määrä on syksyllä ollut arvioitua pienempi.

Menot alittuvat arvion mukaan 575 000 euroa. Kaupungin päätöksen mukaisesti varhaiskasvatusoikeutta rajattiin 20 h/vko ja lasten ja kasvattajien välistä mitoitusta muutettiin. Tästä syystä työntekijöitä on tarvittu varhaiskasvatuksessa vähemmän kuin oli arvioitu ja myös palvelusetelimenot ovat arvioitua pienemmät.

96**Muutostalousarvio**

PERLTK

Talouspäälikkö Susanna Piri

Perusturvaosaston talouden seurannassa on ilmennyt seuraavaa:

Sosiaalityön palvelut

Sosiaalityön palvelujen vastuualueella palvelujen ostojen toteuma ennakoi menojen ylityksiä erityisesti lastensuojelun sijais-
huollon palveluissa.

Lastensuojelun palvelun tarpeessa olevien lasten määrä on edelleen vuonna 2016 kasvanut:

Vuosi	lapsia sijoitettuna	lapsia kiireellisesti sijoitettuna
2014	52	29
2015	62	28
2016 (31.10.)	66	36

Lastensuojelun palvelujen ostojen suurin paine kohdentuu sijaishuollon kustannuksiin. Pitkäaikaisesti sijoitetuista lapsista osa ohjautuu laitoshoitoon, joka aiheuttaa suurimmat sijaishuollon kustannukset. Kiireellisesti sijoitettujen määrän lisääntyminen näkyy puolestaan Kiiruksen viime vuotta vähäisempinä ulkoisina tuloina. Lisäksi yhä useampi lapsi tarvitsee erityisongelmiensa vuoksi tavanomaista vahvemmin tuettua hoitoa, jonka seurauksena laitoshoidon vuorokausihinnat ovat kasvaneet. Myös muiden kuntien Ylöjärven kaupungin alueelle tekemät läheisverkostosijoitukset lisäävät Ylöjärven kaupungin lastensuojelun menoja.

Avohuollon oman toiminnan lisäämisestä (ammattilliset tukihenkilöt) saatavasta kustannusten säästöstä huolimatta arviona on, että lastensuojelun menot ylittyvät tämän hetken toteuman ja laskutuksen viiveiden perusteella arvioiden 800 000 €. Tästä summasta perustoimeentulotuesta ja työmarkkinatuen kuntaosuudesta arvioiduilla säästöillä katetaan 200.000 €, joten arvioitu lisämääräraharave on lastensuojelun menojen osalta **600.000 €**. Talousarvion laadinta-aikataulun ja raamin puitteissa ei ole ollut mahdollista varautua riittävästi kasvaviin menoihin. Vuositasolla arvioitu summa ylittäisi siten vuonna 2015 toteutuneet kustannukset n. 100 000 €. Oman toiminnan tehostamisen seurauksena ylitys on viime vuoden

toteutuneisiin menoihin nähden kuitenkin kohtuullinen ottaen huomioon kasvaneen asiakasmäärän.

Mikäli hallinto-oikeuden ratkaisut kustannusten korvaamista koskevissa riita-asioissa ovat Ylöjärvelle myönteisiä, kustannusten nousu saadaan katettua muilta kunnilta saatavilla tuloilla.

Vammaispalveluissa palvelujen ostojen toteumaa nostavat erityisesti palveluasumisen ostot ja henkilökohtaisen avun palvelun saajien määrän kasvu.

Vuosi	Henkilökohtaisen avun palvelun asiakkaita	Palveluasumisen asiakkaita
2014	63	24
2015	82	29
2016 (31.10.)	108	37

Sen ohella, että väestön ikääntyminen lisää vakavien ja pitkäaikaisten sairauksien ja vammautumisen riskiä, erityisesti kuluvan vuoden aikana vammaispalveluun on ohjautunut tavanomaista useampi vaikeasti ja pitkäaikaisesti sairauden vuoksi vammautunut työikäinen henkilö. Näistä tilanteista seuranneisiin palveluasumisen ja henkilökohtaisen avun tarpeisiin ei ole ollut mahdollista varautua talousarviossa annetussa raamissa. Molemmat palvelut ovat kriteerit täyttävälle asiakkaalle ns. subjektiivisia oikeuksia.

Kehitysvammahuollossa sairaanhoitopiiriin laitospalvelujen käyttöä on saatu vähennettyä kuluvan vuoden aikana. Pitkäaikaisesti laitoshoidon saaneiden asiakkaiden siirtyminen palveluasumiseen ei kuitenkaan ole tuottanut taloudellista säästöä, vaan kustannukset ovat osittain kasvaneet mm. päivätoiminnan järjestämisen myötä (laitoshoidossa asiakkaille ei järjestetä erillistä päivätoiminnan palvelua). Kaikille pitkäaikaisesti laitoshoidossa oleville asiakkaille ei myöskään ole löytynyt toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista palveluasumisen vaihtoehtoa. Vanhempien / omaisten luota palveluasumiseen on lisäksi siirtynyt kuluvan vuoden aikana useampi asukas, joista aiheutuviin kustannuksiin ei ole voitu kuluvan vuoden aikana varautua.

Kokonaisuutena vammaispalvelujen tehtäväalueen menojen arvioidaan ylittyvän **400 000 €**. Vammaispalvelujen tehtäväalueen menot ylittävät vastaavasti vuodelle 2015 varattujen määrärahojen kokonaismäärän, joka kertoo asiakasmäärien kasvusta erityisesti kustannuksiltaan suurten asumispalvelujen ostoista.

Yhteensä sosiaalityön palvelujen lisämäärärahatarve on **1.000.000 €**.

Terveyskeskuspalvelut

Hallitusohjelman mukaisesti asetuksessa (912/1992) säädettyjä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävien tasasuuruisten maksujen enimmäismääriä korotettiin 27,5 % + indeksikorotus perusturvalautakunnassa 8.12.2015 §100. Korotuksen johdosta terveyskeskuspalvelujen vastuualueella tuloja kertyy n. **500.000 €** budjetoitua enemmän kohdistuen avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon tehtäväalueisiin. Valtioneuvoston asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta (1350/2015) mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja korotettiin Ylöjärvellä sallittuun tasoon asti.

Ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut

Ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen vastuualueella mielenterveyskeskuksen ostopalvelumäärärahat ovat ylittymässä n. 155.000 €, mutta perhekeskuksen ja terveystioskin ostopalvelurahojen säästöillä katetaan vajeesta 75.000 €. Ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen vastuualueelle tarvitaan **80.000 €** lisämääräraha mielenterveyskeskuksen ostopalvelumäärärahojen kattamiseksi. Mielenterveyskeskuksen ostopalvelumenot ovat lisääntyneet erityisesti psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta kotiutettavien potilaiden tehostettujen asumispalveluiden lisääntyneen tarpeen ja Resurssipajalta ostetun päivä- ja työtoiminnan vuoksi.

Hoito- ja kuntoutumispalvelut

STM:n asettamissa valtakunnallisissa vanhuspalveluita koskevissa tavoitteissa ja laatusuosituksissa tehostetun palveluasumisen kattavuustavoitteeksi on asetettu 6-7 % ikäryhmässä 75-vuotta täyttäneet kuntalaiset. Vuonna 2015 tehostetun palveluasumisen kattavuus oli Ylöjärvellä 6,6 %. Vuoden 2016 alkupuolella tehostetun asumispalvelujen ostoja lisättiin ja tällä säilytettiin 6,6 % kattavuus. Väestön 75-vuotta täyttäneiden määrä on loppuvuodesta 2016 kasvanut yli 60 henkilöllä. Tehostetun palveluasumisen tarve on samaan aikaan lisääntynyt ja kattavuus on syyskuun lopussa laskenut 6,4 %:iin. Kilpailutusten ansiosta tehostetun palveluasumisen päivähinnat ovat loppuvuonna 2016 laskeneet, mikä on mahdollistanut jonkin verran ostojen lisäämistä budjetin rajoissa. Tästä huolimatta tarve lisäpaikkoihin on noussut ja lisämäärärahaa tarvitaan 6 ostopalvelupaikkaan.

Vanhuspalvelulain mukaisesti asiakkaalle on osoitettava tehostetun palveluasumisen paikka viimeistään 3 kuukauden kuluessa myönteisestä päätöksestä. Ylöjärvellä

tehostetun palveluasumisen kriteerit ovat tiukat ja ne on hyväksytty viimeksi perusturvalautakunnassa vuonna 2015.

Lisäpaikkatarve perustuu hakemusten määrän kasvuun. Lisäyksellä kattavuus nousee hetkeksi 6,9 %:iin (149 paikkaa/ 2168 ikäryhmässä 75 täyttäneitä kuntalaista). Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan ikäryhmässä 75-vuotta täyttäneet tulee Ylöjärvellä olemaan vuonna 2017 yhteensä 2260 kuntalaista, jolloin paikkamäärän kattavuus olisi lisäpaikat huomioiden jälleen 6,6 %. Ylöjärvellä on tällä hetkellä tehostettua palveluasumista 95 omaa paikkaa ja 62 ostettua paikkaa. Palveluasumistarvetta arvioitaessa on huomioitava myös se, että ikääntyneiden asiakkaiden lisäksi Ylöjärven vanhuspalvelujen tehostetussa palveluasumisessa asuu tällä hetkellä 14 henkilöä, jotka ovat alle 75 -vuotiaita, mutta ovat sairauksiensa perusteella täyttäneet vanhuspalvelujen kriteerit.

Väestön ikääntymiskehitys ja siitä seuraavat paineet tehostetun palveluasumisen lisäykseen on huomioitu valtuuston vuonna 2013 hyväksymässä vanhustyön suunnitelmassa (strategiassa). Tehostetun palveluasumisen laskennallinen paikkojen kasvutarve on vielä tällä hetkellä ollut noin 5-6 paikka/ vuosi, huolimatta vaihtoehtoisten palvelumuotojen kehittämisestä, yhtenä esimerkkinä perhehoito.

Muutostalousarviossa haetaan tehostetun palveluasumisen ostopalveluihin **46.000 €** määrärahaa kuudelle tehostetun palveluasumisen paikalle.

Terveystalouden nojalla potilaalle on myönnettävä hänen hoitosuunnitelmansa mukaiset hoitotarvikkeet ilmaisina. Perusteena on lääkärin tekemä lääketieteellinen hoitosuunnitelma. Ilmaisjakelun hoitotarvikkeita myönnetään vain pitkäaikaisen sairauden hoitoon. Hoitotarvikkeiden sopivuuden ja tuotteen valinnan tekee terveydenhuollon ammattilainen, kilpailutettujen hoitotarvikkeiden valikoimasta. Ylöjärvellä hoitotarvikkeiden hankinnasta on tehty sopimus PSHP:n kanssa. Tuotteet toimittaa nykyisin Tuomilogistiikka Oy.

Ilmaisjakeluna myönnettävien hoitotarvikkeiden kustannukset ylittyvät vuonna 2016 noin **30.000 €**, jota esitetään muutostalousarviossa. Hoitotarvikejakelun piiriin on tullut uusia potilaita, jotka tarvitsevat pitkäaikaisesti hoitotuotteita. Suurimpana eränä ilmaisjakelussa ovat edelleen inkontinenssituotteet. Myös erikoissairaanhoidosta tulee osoituksia kalliisiin hoitotuotteisiin, mm. syöpäpotilaiden hoitotarvikkeisiin.

Vakinaisten palkkakulut hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueen kolmivuorotyötä tekevissä yksiköissä ovat olleet lähes kaikilla koko vuoden ajan korkeammat kuin kuukausipalkkojen perusteella budjetoitu summa olisi edellyttänyt. Mahdolliset väärät kirjaukset on tarkistettu, mutta niitä ei ole löytynyt selittämään kuukausipalkkatoteuman näin suurta eroa budjetoituun. Vastaava tilanne on ollut vuoden 2015 puolella. Yhdeksi selitykseksi on löytynyt lomalisä, jolle ei ole ollut palkkojen budjettipohjassa varattuna paikkaa. Lomalisä on työehtosopimusten mukainen korvaus vuorotyötä tekeväälle hoitotyöntekijälle, kun hänelle ei loman aikana kerry normaalia vuorotyön tuomaa ansiotasoa.

Vastuualueen budjetissa ei muilta osin pystytä tasapainottamaan tätä palkkaerää, jota ei ole budjettiraamissa huomioitu. Muutostalousarviossa haetaan palkkojen korjaukseen koko vuoden osalta **160.000 €**.

Nettona perusturvaosaston lisämäärärahaesitys on 816.000 €.

Lisätiedot

taluspäällikkö Susanna Piri, p. 040 539 1130, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Terveys- ja sosiaalijohtaja ehdottaa:

Perusturvalautakunta hyväksyy esityksen

- 1) 1.000.000 € menojen lisäyksestä sosiaalityön palvelujen vastuualueelle
- 2) 500.000 € tulojen lisäyksestä terveyskeskuspalvelujen vastuualueelle
- 3) 80.000 € menojen lisäyksestä ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalveluiden vastuualueelle
- 4) 236.000 € menojen lisäyksestä hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueelle

115**Muutostalousarvio II / Tekninen lautakunta**

270/05.051/2015

TEKLTk

Talouspäällikkö Arja Kangasniemi

Varsinaisen talousarvion osalta mahdolliset vuoden aikana esille tulleet virheellisyydet ja muut määrärahasiirrot pyritään tekemään muutostalousarviossa. Tällöin tilinpäätös antaa mahdollisimman oikean kuvan talousarvion toteutumisesta.

Vuoden 2016 toinen muutostalousarvio käsitellään koko kaupungin osalta joulukuun valtuustossa. Tätä ennen toimielimet käsittelevät oman alueensa muutostalousarviot.

Käyttötalous

Konsernihallinto on tilannut Pöyry Oy:ltä konsulttiselvityksen Ylöjärven Vesiliikelaitoksen yhtiöittämisestä. Pöyryn laskut on maksettu tekniikka- ja ympäristöosaston hallinnosta. Tähän tulee osoittaa kaupunginhallituksen määrärahoista kate noin 50.000 euroa (kulut tähän mennessä 45.129 euroa).

Käyttötalouden osalta korjataan lähinnä talousarviossa arvioituja tuottoja.

Toimistopalveluista on siirretty osa henkilökunnasta yksiköihin eikä heidän osaltaan kerry tuottoja. Näin ollen sisäisistä tuotoista tulee poistaa 180.000 euroa sisäisiä tuottoja.

Maa- ja vesialueiden vuokrat on arvioitu kuluvan vuoden osalta noin 350.000 euroa liian korkeaksi. Talousarviovaiheessa ei ole huomioitu mahdollisia jaksotuksia seuraavalle vuodelle. Vuosittainen toteuma on ollut 700.000 - 750.000 euroa. Talousarviossa on kuitenkin arvioitu tuotoksi 1.100.300 euroa.

Puun myynti on talousarviossa arvioitu toteutuvaksi 650.500 euroa. Kahden vuoden sopimuksesta on kuitenkin toteutumassa tänä ensimmäisenä vuoten enemmän kuin ennelta arvioitiin. Tämän vuoksi tuloarviota korotetaan 100.000 eurolla 750.500 euroon.

Rakennuttamispalveluille on talousarviossa laitettu sisäinen tulo 293.000 euroa ja sama summa on menona tilapalveluiden vastuualueella. Tämä poistetaan molemmilta, joten kaupungin kannalta ei vaikutusta tulokseen.

Rakennuttamisen vastuualueelle sen sijaan lisätään ulkoisia tuloja

96.000 euroa. Näistä 66.000 euroa tulee Mikkolantie 9 vuokranantajalta, jonka tilojen muutostyöt kustannettiin osin rakennuttamispalveluiden toimesta. Loppuosa 30.000 reslisoituu tekniseen huoltoon ja kunnossapitoon.

Edellä mainittujen lisäksi muutostalousarviossa siirretään yksiköille niiden ansaitsemat tulospaikkoiden yksiköiden osuudet. Näiden summat ovat erillisellä liitteellä, kokonaissumma on 6.300 euroa.

Maankäyttö ja ympäristö -vastuualueella kuluvan vuoden tuotot ylittyvät talousarvioon nähden seuraavasti; Rakennusvalvontamaksut ovat toteutuneet jo 97,8 prosenttisesti, jäljellä olevan kahden kuukauden tuloarvio on noin 40.000 euroa. Suunnittelu- ja mittausmaksut ovat toteutuneet 128,3 prosenttisesti eli ylittyneet 11.316 eurolla, arvio kahden kuukauden kertymän ja olemassa olevan ylityksen kanssa on yhteensä noin 15.000 euroa. Muut yhdyskuntapalvelumaksut ovat toteutuneet 108,1 prosenttisesti, jäljellä olevan kahden kuukauden toteuman ja toteutuneen ylityksen yhteisvaikutus on noin 30.000 euroa.

Yhteensä Maankäyttö ja ympäristö -vastuualueen tulojen ylitys tulee olemaan 85.000 euroa

Investoinnit

Kuluvan vuoden hankkeista jää tekemättä 9018 Räikätien ympäristö, 9205 Palstien peruskorjaus sekä 9204 Mestarintie/Koreeniityntie. Näiden yhteissumma on 535.000 euroa. Hankkeet Räikätien ympäristö ja Palstien peruskorjaus on otettu huomioon ensi vuoden investointien talousarviossa. Mestarintie/Koreeniityntien osalta määräraha otetaan ennalta-arvaamattomien hankkeiden määrärahasta.

9035 Akselintanhuan hanke yhdistetään pienuutensa vuoksi 9036 Tiikontanhuan kokonaishankkeelle. Akselintanhuan osalta voidaan myös määrärahat poistaa, koska Tiikontanhualle varatut määrärahat riittävät kokonaishankkeelle.

Muurainkorventielle ei ollut määrärahaa alkuperäisessä talousarviossa ja kustannukset on kirjattu projektille 9204. Muutostalousarvion yhteydessä muutetaan projektin 9204 nimi Muurainkorventieksi ja sille siirretään määräraha.

Muilta osin on siirretty määrärahoja jo valmistuneilta projekteilta niille projekteille, joiden määrärahat eivät riitä suunnitelman mukaiseen rakentamiseen.

Määräraha siirtojen nettovaikutus on 70.000 euroa vähennystä kokonaismäärärahasta. Tässä on mukana myös nuo vuoteen 2017 siirtyvät hankkeet, joiden määräraha jää käyttämättä.

Liitteet - Liite nro 1 Muutostalousarvio II
- Liite nro 2 Yhdyskuntatekniikan investointien tilanne 15.11.2016
sekä niihin liittyvät määrärahasiirrot

Lisätiedot Arja Kangasniemi, p 050 599 9054, arja.kangasniemi@ylojarvi.fi

Elinvoimajohtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta hyväksyy omalta osaltaan vuoden 2016 toisen muutostalousarvion ja esittää sen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.